

Гедікова Н. П.,
доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ ЛОКАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Реалізація реформи децентралізації державної влади, спільно з реформами адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні актуалізували проблему локальної ідентичності членів громад.

Локальна ідентичність, як первинний рівень територіально-просторової ідентичності, характеризується співвіднесенням себе із певною територією та спільнотою (індивідами, групою), яка співвідносить себе із цією територією, індивідами, нормами поведінки, цінностями, спільною пам'яттю, потребами тощо, а також має уявлення про межу цієї спільноти і сусідні спільноти [1, с. 25].

Пріоритетним чинником локальної ідентичності, як і для будь-якого іншого її територіально-просторового прояву, є соціальний простір, в якому індивід знаходиться. При цьому слід підкреслити, що в умовах реформи децентралізації та місцевого самоврядування обумовлюючим фактором локальної ідентичності виступає зміст спільної справи членів громад, який безпосередньо впливає на процес їх самопізнання, самовизначення і взаємодії.

Серед вагомих чинників які впливають на формування локальної ідентичності членів громади, варто відзначити стабільну збалансовану економіку з високоефективною продуктивністю, високий життєвий рівень населення, урівноважені відносини між державою і громадянським суспільством, соціальна консолідація тощо.

Підґрунтям для формування локальної ідентичності є: ресурси – фактор (людський потенціал, фізико-географічний, фінансовий, господарський, соціальний, політичний тощо), у відповідності з яким населення ототожнює себе з даною територіальною громадою; мотивація – претензія на належність до даної територіальної громади; культурна самобутність – етнонаціональний, етнокультурний, мовний фактор.

Я. Жаліло цілком обґрунтовано, на наш погляд, вважає, що на основі забезпечення змістовної та дієвої взаємодії членів громад формується мотивація до встановлення усталених мережевих взаємозв'язків, розширюються можливості задіяння та відтворення людського капіталу на місцевому рівні [2, с. 73]. Зважаючи на це, мотивація дії обумовлюється характером світоглядних установок, які формуються під впливом як внутрішніх так і зовнішніх суспільно-політичних процесів та соціально-культурних змін.

За даними Моніторингу процесу децентралізації та реформування місцевого самоврядування [3], станом на 2015 рік в Україні, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, було сформовано 159 ОТГ, в 2016 – 207, в 2017 – 299, у 2018 – 141, у 2019 – 203. У цілому, з 2015 р. по січень 2020 року, в Україні створено 1029 ОТГ, у які об'єдналися 4698 громад. При цьому, ще 6263 громади залишаються необ'єднаними. У зв'язку з цим, постає питання чим саме це обумовлено, з точки зору досліджуваної нами проблеми. Зважаючи на це, зазначимо, що вагомими викликами локальній ідентичності членів громади є «глибока інституційна криза ... критична ситуація, що складається з людським капіталом в Україні» [4, с. 69–70], відсутність комунікативної цілісності спільноти, фінансових і матеріальних ресурсів, низька активність населення у вирішенні питань функціонування громади та ін.

Ми погоджуємося з думкою вітчизняних фахівців (Я. Жаліло, О. Шевченко, В. Романової та ін.), які вважають, що для формування нового підґрунтя ідентичності об'єднаних громад реформа децентралізації в Україні має забезпечувати розв'язання таких основних завдань:

- досягнення згуртованості громад навколо пріоритетних цілей територіального розвитку;
- побудова «інституційних екосистем громад» як основи для відбудови соціального капіталу;
- оптимізація та диверсифікація структури економік громад;
- поглиблення капіталізації потенціалів громад;
- запровадження адаптивної моделі стратегічного планування із залученням основних стейкхолдерів громади;
- реалізація потенціалу міжтериторіальної співпраці;
- співвіднесення розвитку громад із загальнонаціональними стратегіями секторального й регіонального розвитку [4, с. 77].

Отже, успіх подальшого процесу формування локальної ідентичності здебільшого залежатиме від встановлення партнерських відносин між суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад (суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст), між ними і державною владою, на принципах взаємодовіри та взаємної відповідальності, забезпечення народовладдя, прав людини і громадянина, захисту прав та інтересів територіальних громад; підвищення рівня добробуту їх членів до стандартів європейського розвитку; усвідомлення як кожним індивідом, так і українським народом в цілому, себе суб'єктом суспільних відносин.

Література:

1. Марія Грищенко М., Тишкевич Б. Поділ: Потенціал до громадотворення. Звіт за результатами соціологічного дослідження. Київ : ГО «Хмарочос», 2018. 62 с.

2. Жаліло Я. А. Децентралізація влади як інституційний чинник системної трансформації економіки. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць / за ред. : М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 1 (69). С. 69–82.
3. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring>
4. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу : аналіт. доп. / Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін. ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. 192 с.

Козьмініх А. В.,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна

ДОСТОВІРНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Сфера інформаційної політики належить до стратегічних інтересів кожної країни та потребує до себе пильної уваги, адже від ступеню контролю держави за власним національним інформаційним простором залежить стан захищеності життєво-важливих інтересів країни, її політична, економічна, правова та оборонна міць тощо. Інформаційний обіг в будь-якій державі має вирішувати низку довготермінових та короткотермінових завдань, серед яких: забезпечення задоволення потреб громадян в